

۱۳۵۹۵۶۸

۹۶، ۱۱، ۲.

آموزش و پرورش تطبیقی

چشم اندازه‌های نوین

دکتر عباس معدن‌دار آذانی

دکتر لیدا کاکیا

آییز

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

سرشناسه : معدن دار، عباس، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور : آموزش و پرورش تطبیقی چشم اندازهای نوین/ عباس معدن دار آرائی، لیدا کاکیا.
مشخصات نشر : تهران، آبیژ، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۱۶۰ ص.؛ جدول.
شابک : 978-964-970-538-5
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : ص.ع. به انگلیسی: Comparative Education Modern Perspectives.
یادداشت : کتابنامه.
یادداشت : نمایه.
نوع : آموزش تطبیقی -- راهنمای آموزشی (عالی)
شماره، افزوده : کاکیا، لیدا، ۱۳۴۹ -
بندی کنگره : LB۴۳/م۶آ۸ ۱۳۹۴
رده، دی.دی. : ۳۷۰/۹۰۷۶
شماره کتابخانه : ۳۹۹۱۴۹۸

آبیژ

آموزش و پرورش تطبیقی چشم اندازهای نوین

تألیف : دکتر عباس معدن دار آرائی (استادیار دانشگاه لرستان)، دکتر لیدا کاکیا

ویراستار علمی : دکتر ابهر همتا (دانشگاه شاهد)

ویراستار ادبی : محمد جعفری ملک

حروفچین : تدیس تقوی

ناشر : آبیژ

قطع : وزیری

نوبت چاپ : اول

تاریخ چاپ : ۱۳۹۴

تیراژ : ۱۰۰۰

صفحات : ۱۶۰

۱۰۰۰ تومان

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۰-۵۳۸-۵

کتایران: تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان آزادی، خیابان دکتر قریب، بعد از فرصت شیرازی،

پلاک ۷، تلفن: ۱۸-۶۶۵۶۶۵۰۹

نوبپردازان: تهران، خیابان لبافی نژاد، بین اردیبهشت و فروردین، پلاک ۲۳۸

تلفن: ۶۶۴۱۴۳۷۴ - ۶۶۴۱۴۵۱۵ - ۶۶۴۱۱۷۳ - ۶۶۴۹۴۴۰۹

WWW.Ketabiran.ir

فروش اینترنتی

بی‌تردید رشد و توسعه جامعه و نهادهای آن منوط به یادگیری مداوم یعنی اجتناب از پیروی از روند «آزمایش و خطا» و ارج نهادن به تجربه دیگران به نفع خود است. تجربه جهانی در سده‌های اخیر نشان می‌دهد که ملت‌های فهیم در پی درس آموزی از دیگران، برای رهایی سریع از مدارهای توسعه نایافتگی بوده‌اند. توسعه لزوماً نباید به صورت خطی و پیوسته رخ دهد تا یک کشور برانند. پیشرفت برسد. الگوبرداری از دیگران، به معنای پرش از نقطه ضعف به نقطه قوت بدون صرف زمان و هزینه بسیار است. این تجربه، درسی است که نخستین مرتبه ژاپنی‌ها به دیگر کشورهای در حال رشد یاد دادند. در طی دو دهه اخیر چینی‌ها نیز نشان دادند که فراگیران باهوشی هستند آنان از مدل ژاپنی‌ها (یعنی اشغالگران دیروز خود) به خوبی نسخه‌برداری کردند.

نظام‌های اجتماعی، چالش‌های مشترک بسیاری دارند. چالش‌ها، جهانی‌اند و در بسیاری از مواقع راه حل‌ها نیز همین گونه‌اند. اصرار بر تنایز، تفاوت عظیم چالش‌های ما با چالش‌های دیگر جوامع، یا مبین عدم آگاهی از ماهیت آدمی است یا بهانه‌ای برای توجیه شکست‌های ناشی از به کار بردن راه حل‌های غلط. درک این واقعیت بحث پیدایش «علوم تطبیقی»^۱ شده است. علوم تطبیقی، علمی هستند که دانشمندان آن جست‌وجو دارند بدانند همکاران آنان در کشورهای دیگر چه می‌کنند، پرسش‌ها و مسایل عمده آنان چیست چه وجه اشتراک یا افتراقی بین مسایل و چالش‌های آنها با مسایل و چالش‌های خودشان وجود دارد چه راه حل‌هایی برای رفع آن اندیشیده و به کار بسته‌اند.

نظام آموزشی به عنوان یکی از بزرگ‌ترین نظام‌های اجتماعی، از این فاعده استثنی نیست. مسایل آموزش و پرورش، عموماً مسایلی جهانی با راه‌حل‌هایی مشترک بین همه کشورها هستند که با کمی ذرایت می‌توان آنها را در زمینه بومی به کار بست. «آموزش و پرورش تطبیقی»^۲ همچون سایر علوم تطبیقی (برای مثال سیاست تطبیقی، حقوق تطبیقی، مدیریت تطبیقی) در پی آن است که نشان دهد ما مجبور نیستیم برای یک عمر با چالش‌ها و مسایل نظام آموزشی خود بسازیم تا راه‌حلی منحصر به فرد برای آنها پیدا کنیم. در زمانه‌ای که دنیا به سرعت در حال تغییر است، نظام آموزشی نمی‌تواند و نباید گرفتار چنبره‌ای از مسایل قدیمی باشد. اگر زندگی بدون چالش لطفی ندارد، نظام آموزشی ما باید مسایل کهنه خود را هرچه زودتر حل و فصل کرده

و به استقبال مسایل نو برود. گاهی مسایل جدید می‌تواند نشانگر حرکت به سمت جلو باشد. عدم توجه به حل و فصل مسایل کهنه، به معنای برهم انباشتگی مسایل نو و کهنه با یکدیگر است. آموزش و پرورش تطبیقی، علمی است که می‌خواهد با نگاه به تجربه و دانش دیگران نشان دهد لزوماً بهترین روش برای حل مسایل، اختراع دوباره اختراعات با برچسب «بومی بودن» نیست. بر این اساس استفاده سریع از دانش جهانی - توأم با اعمال تغییرات مناسب محیطی، توصیه اصلی این علم است. آشکار است که پیش نیاز اعمال هر گونه تغییر بومی، کاربست و آزمودن راه حل‌های جهانی است.

آگاهی از جایگاه ویژه نظام‌های آموزشی و نقش آنها در تغییرات اجتماعی و به‌ویژه تحولات سیاسی در دهه اخیر جهان باعث شده است که در بسیاری از کشورها، آموزش و پرورش تطبیقی به یکی از پویاترین رشته‌های علمی مورد توجه سیاستمداران، دانشمندان حوزه‌های مختلف علوم انسانی و دست‌اندرکاران و برنامه‌ریزان آموزشی مبدل گشته و بیش از ۳۰ انجمن ملی آموزش و پرورش تطبیقی و انجمن جهانی آموزش و پرورش تطبیقی تأسیس گردد. برعکس روند جهانی، در کشور ما این رشته علمی کمتر مورد بحث، مطالعه و پژوهش محققان قرار گرفته و منابع موجود در این زمینه بسیار محدود است، به نحوی که در دوره کارشناسی علوم تربیتی، تنها سه واحد درسی تحت عنوان «آموزش و پرورش تطبیقی» به دانشجویان ارائه می‌گردد. هم‌چنین، درحالی که ما شاهد تأسیس و راه‌اندازی رشته آموزش و پرورش تطبیقی در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری در دانشگاه‌های معتبر جهان هستیم، با کمال تأسف باید گفت اخیراً تنها دوره کارشناسی‌ارشد آموزش و پرورش تطبیقی در ایران (در دانشگاه علامه طباطبائی) تعطیل و در دیگر رشته‌های کارشناسی ارشد علوم تربیتی، نیز این درس حذف گردیده است. علاوه بر این عقب‌گرد، باید از محدودیت دیگری نیز یاد کرد که ضرورت تألیف و نشر کتاب حاضر را دوچندان کرده است. بررسی اجمالی کتاب‌های موجود و منابع مورد استفاده دانشجویان و علاقمندان این علم به‌خوبی نشان می‌دهد که از تألیف کتب بیشتر منابع بیش از دو دهه گذشته و یکی دو منبع جدید نیز از بعد محتوی، عموماً تکرار کتاب‌های قبلی هستند. بر این اساس در این کتاب تلاش شده است نخست، به زبانی ساده مطالب و چارچوبه‌های اصلی این علم برای علاقه‌مندان آن توضیح داده شود. دوم، خوانندگان گرامی با جدیدترین مباحث این علم آشنا شوند.

اثر حاضر تلاش می‌نماید با مرور سریع تحولات علم آموزش و پرورش تطبیقی، خواننده گرامی را با جریانات و اوضاع فکری حاکم بر رشته آشنا سازد. این جریانات فکری باعث شده‌اند که بتوان با نگاهی کاملاً نو به رشته توجه نموده و از زاویه تحولات اجتماعی و سیاسی دو دهه

اخیر جهان، به آن نگریست. لذا مطالعه آن به همه سیاست‌گزاران و برنامه‌ریزان آموزشی، مدیران و معلمان، دانشجویان مراکز تربیت معلم و دانشجویان رشته علوم تربیتی و گرایش‌های وابسته به آن، توصیه می‌گردد.

نویسندگان بر خود لازم می‌دانند تشکر و قدردانی خود را از همه کسانی که از آثار آنان در تألیف اثر حاضر استفاده شده است و همچنین از همکاران گرامی دکتر اکبر رهنما عضو هیأت علمی دانشگاه شاهد برای ویراستاری تخصصی، آقای محمد جعفری ملک برای ویراستاری ادبی، دکتر علیرضا رحیمی، دکتر محمدرضا سرکار آرانی، دکتر محمد حسن میرزاهمدی، دکتر ابوالفضل بخیار، پرفسور نیکولای پوپوف از دانشگاه صوفیه، پرفسور سی سی ولتر از دانشگاه نورث وست آفریقای جنوبی، و پرفسور باب آدامسون از مؤسسه تربیت معلم هنگ‌کنگ به خاطر ارائه پیشنهادها، ارزنده اعلام نمایند. همچنین لازم است سپاس و قدردانی خویش را از مدیریت نشر وزین آییز جناب آقای دکتر گهواره اعلام نمائیم.

www.ketaboo.ir

۱	بخش اول: ذهنیت‌های نخستین
۱	مقدمه بخش اول
۳	فصل اول واکشناسی آموزش و پرورش تطبیقی
۱۱	فصل دوم صورت، هدف، استفاده و سوء استفاده از آموزش و پرورش تطبیقی
۲۱	فصل سوم رسالت‌های آموزش و پرورش تطبیقی
۳۳	فصل چهارم جایگاه آموزش و پرورش تطبیقی در علوم تربیتی
۴۱	بخش دوم: بنیان‌های تطبیق
۴۱	مقدمه بخش دوم
۴۳	فصل پنجم تطبیق، رفتاری طبیعی
۴۹	فصل ششم ابعاد تطبیق و عوامل مؤثر بر آن
۵۹	فصل هفتم سطوح زمانی تطبیق
۹۷	فصل هشتم سطوح مکانی تطبیق
۷۳	بخش سوم: تئوری‌های آموزش و پرورش تطبیقی
۷۳	مقدمه بخش سوم
۷۵	فصل نهم تئوری مابعد استعمارگرایی
۷۹	فصل دهم تئوری مابعد مدرن‌گرایی
۸۳	فصل یازدهم تئوری فمینیسم
۸۷	فصل دوازدهم تئوری نظام‌های جهانی
۹۳	فصل سیزدهم تئوری انتقادی
۹۷	فصل چهاردهم تئوری نئولیبرالیسم
۱۰۱	بخش چهارم: روش‌های پژوهش در آموزش و پرورش تطبیقی
۱۰۱	مقدمه بخش چهارم

۱۰۳	فصل پانزدهم	روش‌های مرسوم پژوهش
۱۱۱	فصل شانزدهم	روش‌های نوین پژوهش
۱۲۳	منابع	
۱۳۳	نمایه	

www.ketab.ir